

Sygn. akt V KK 20/20

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **Ł. P.**
skazanego z art. 200 § 1 k.k. i inne
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 2 grudnia 2020 r., w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 24 września 2019 r., sygn. akt II Ka (...)
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w K.
z dnia 14 marca 2019 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 marca 2019 r., w sprawie o sygn. akt II K (...) Sąd Rejonowy w K. uznał oskarżonego **Ł. P.** za winnego:

1. przestępstwa z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 200 § 1 k.k. oraz z art. 200 §1 k.k. i art. 202 § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz z art. 202 § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 7 lat pozbawienia wolności,

2. przestępstwa z art. 202 § 4a k.k. i art. 202 § 4b k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. , przy ustaleniu, że czyny te stanowią ciąg przestępstw z art. 91 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 202 § 4a k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności,
3. ciągu przestępstw z art. 200 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 lat pozbawienia wolności,
4. ciągu przestępstw z art. 200 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności,
5. przestępstwa z art. 202 § 4 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 202 § 4 k.k. wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności,
6. przestępstwa z art. 202 § 4 k.k. i za to na podstawie art. 202 § 4 k.k. wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności,
7. przestępstwa z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 202 § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności,
8. ciągu przestępstw z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 202 § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności,
9. przestępstwa z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 202 § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. oraz art. 86 § 1 k.k. Sąd Rejonowy w K. połączył orzeczone kary pozbawienia wolności i wymierzył oskarżonemu karę łączną 15 lat pozbawienia wolności, przy czym na podstawie art. 62 k.k. orzekł, iż kara ta będzie wykonywana w systemie terapeutycznym dla skazanych za przestępstwo popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych, przy czym na poczet tej kary łącznej

zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 19 października 2016 r. godz. 7:15.

Na podstawie art. 93a § 1 k.k. w zw. z art. 93b § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 93g § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek zabezpieczający w postaci pobytu po odbyciu kary pozbawienia wolności w zakładzie psychiatrycznym dla sprawców preferencyjnych przestępstw przeciwko wolności seksualnej.

Na podstawie art. 41 § 1a k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz zajmowania wszelkich stanowisk, wykonywania wszelkich zwodów oraz prowadzenia działalności związanych z wychowaniem, edukacją małoletnich i opieką nad nimi na okres 15 lat.

Na podstawie art. 41 a § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz wszelkich kontaktów z pokrzywdzonymi A. G. , I. P., H. P. , M. K. oraz W. D., a także zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych A. G., I. P. , H. P., M. K. oraz W. D. na odległość mniejszą niż 50 metrów na okres 10 lat.

Na podstawie art. 41 a § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi I. P. oraz H. P. na okres 10 lat.

Na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonych nawiązki.

Na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodów rzeczowych na rzecz Skarbu Państwa.

Po rozpoznaniu apelacji wywiedzionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 24 września 2019 r., sygn. akt II Ka (...) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. w pkt. I datę początkową czynu przypisanego oskarżonemu ustalił na dzień 28 maja 2004 roku oraz przyjął, że czyn ten stanowi przestępstwo ciągłe z art. 200 § 1 k.k., art. 202 § 4 k.k. oraz art. 200 § 1 k.k. w zb. z art. 202 § 4

- k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.,
2. w pkt. IV przyjął, że czyn przypisany oskarżonemu w ramach ciągu przestępstw polegający na obcowaniu płciowym z dwunastoletnią córką I. P. stanowi przestępstwo z art. 200 § 1 k.k. w zb. z art. 201 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,
 3. w pkt X za podstawę orzeczenia kary łącznej za ciągu przestępstw i przestępstwa jednostkowe przyjął art. 91 § 1 k.k. zamiast art. 85 § 1 i 2 k.k., przy czym karę łączną obniżył do 12 lat pozbawienia wolności.

Utrzymał zaskarżony wyrok w mocy w pozostałej części.

Kasację od tego orzeczenia wniósł obrońca skazanego, który zaskarżył wyrok w całości i zarzucił:

1) rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść zapadłego w sprawie orzeczenia, a mianowicie:

1. art. 167 k.p.k. i art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 202 § 1 i 3 k.p.k. poprzez nieuzasadnione zaakceptowanie przez Sąd II instancji za prawidłowe przeprowadzenie dowodu z opinii psychologa, wbrew okolicznościom faktycznym i prawnym i stanowisku wszystkich uczestników postępowania w tym prokuratora i oskarżycieli posiłkowych;
2. art. 167 k.p.k., art. 193 § 1 k.p.k. oraz art. 201 k.p.k. poprzez nieuzasadnione zaakceptowanie przez Sąd II instancji za prawidłowe przyjęcie i oparcie orzeczenia na opinii biegłych psychiatrów i seksuologa, mimo, że opinie te są niejasne, niepełne, wewnętrznie i zewnętrznie sprzeczne;
3. art. 193 § 3 k.p.k. poprzez nieuzasadnione zaakceptowanie przez Sąd II instancji za prawidłowe zaniechanie określenia czy biegli psychiatrzy i seksuolog, a także psycholog mają przeprowadzić badania wspólnie i wydać jedną opinię czy opinie odrębne;
4. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., poprzez nieuzasadnione zaakceptowanie przez Sąd Odwoławczy dowolnej oceny dowodów dokonanej przez Sąd I instancji, przy zastosowaniu domniemania winy, wbrew okolicznościom ujawnionym w toku rozprawy przez:
 - nieprzeprowadzenie całościowej oceny dowodów w postaci listów żony i córki do oskarżonego, w trakcie jego pobytu w areszcie i ich postawy do czasu związku żony po około roku z innym mężczyzną, burzliwego rozvodu i sprawy o podział majątku;
 - nieprzeprowadzenie całościowej oceny zeznań żony w odniesieniu do wyjaśnień oskarżonego;

- nieprzeprowadzenie całościowej oceny dowodów w postaci zeznań syna i opinii psychologicznej;
- nieprzeprowadzenie całościowej oceny dowodów w postaci zeznań M. K. oraz W. D. i opinii psychologów;
- nieprzeprowadzenie całościowej oceny dowodów z opinii zespołu psychologów dotyczącego całkowitego braku wiarygodności żony i kwestii wytworzenia określonych postaw u córki;
- nieprzeprowadzenie całościowej oceny dowodów z zeznań żony oskarżonego, w relacji do stanu faktycznego sprawy, w szczególności tego iż o przestępstwach wobec córki i syna zgłosiła po około roku od aresztowania męża, gdy pozostawała już w relacjach z innym mężczyzną, w trakcie sprawy rozwodowej i o podział majątku;
- nieprzeprowadzenie całościowej oceny dowodów w postaci wyjaśnień oskarżonego, w szczególności w zakresie przyznania się do większej części zarzutów, współdziałania z prokuratorem, dostarczania dowodów oskarżenia i ewentualnej motywacji do nieprzyznania się do części zarzutów;

5. art. 167 k.p.k. i 366 § 1 k.p.k. poprzez uznanie przez Sąd II instancji za prawidłowe zaniechanie przeprowadzenia dowodów dopuszczalnych i dających się przeprowadzić, niezbędnych do wyjaśnienia sprawy, polegających na:

- przeprowadzeniu dowodów z biegłych psychiatrów i seksuologa celem stwierdzenia czy zażywanie dopalaczy, argininy, testosteronu, mogło mieć wpływ na zachowanie oskarżonego, zwłaszcza na jego popęd seksualny;
- powołaniu biegłego z dziedziny kryminalistyki celem określenia czy plik informatyczny o nazwie 1980-08-1301-43-08 (określony w akcie oskarżenia w zarzucie XIV, s. 14) pozwala na indywidualizację miejsca i osób oraz jakie ewentualnie cechy charakterystyczne pozwalałyby na taką indywidualizację, a także stwierdzenia czy plik ten został pobrany z internetu czy też nakręcony i jest zapisem pierwotnym;
- powołanie nowego zespołu biegłych psychiatrów i seksuologa;
- opinii psychologicznej na okoliczność zdolności postrzegania i odtwarzania spostrzeżeń przez B. P. , co pozwoli ocenić jej wiarygodność;

6. art. 170 § 3 k.p.k. poprzez uznanie przez Sąd II instancji za prawidłowe brak rozstrzygnięcia Sądu I instancji w zakresie wniosku dowodowego obrońcy w piśmie z dnia 16.11.2018 r. polegającego na przeprowadzeniu dowodu z opinii psychologicznej celem stwierdzenia czy długotrwały pobyt ojca w areszcie, związana z tym opinia w środowisku, zerwanie relacji matki z ojcem i rozwód oraz zarzut utrzymywania relacji seksualnych z bliską koleżanką miały wpływ na zdolność postrzegania i odtwarzania spostrzeżeń I. P. ;

2) rażące naruszenie prawa materialnego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

1. art. 200 § 1 k.k. poprzez nieuzasadnione przyjęcie przez Sąd II instancji, że samo utrwalanie i reżyseria treści pornograficznych przez ustawianie scen wyczerpuje znamiona tego przestępstwa, w zakresie czynów dotyczących pokrzywdzonej A. G. , M. K. , W. D. oraz H. P. ,

2. art. 11 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 202 § 4 k.k. i art. 202 § 4a k.k. poprzez nieuzasadnione przyjęcie przez Sąd II instancji, że utrwalanie treści pornograficznych i ich posiadanie stanowią odrębne przestępstwa za które oskarżony został oddzielnie skazany;

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego oraz wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy w całości Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy w K. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Odpowiedź na kasację złożyła także kurator małoletniego H. P. , która także wniosła o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę skazanego Ł. P. kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami kasacja może zostać wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Oznacza to, że – co do zasady – przedmiotem zarzutów kasacyjnych mogą być uchybienia, do których doszło w postępowaniu odwoławczym, a nadto nie mogą się one sprowadzać do kwestionowania faktów oraz rozstrzygnięcia o karze w perspektywie jej rażącej niewspółmierności. Należy również przypomnieć, że postępowanie kasacyjne nie jest postępowaniem, którego celem jest powtórna kontrola odwoławcza i w jego toku - z założenia - nie dokonuje się kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2015 r., III KK 176/15, LEX nr 1770895).

Poczynienie powyższych uwag było konieczne zważywszy na redakcję podniesionych w kasacji zarzutów oraz ich uzasadnienie.

Porównanie treści nadzwyczajnego środka zaskarżenia z uprzednio wywiedzioną apelacją obrońcy upoważnia do stwierdzenia, że podnoszone w kasacji zarzuty, stanowią *de facto* powielenie zastrzeżeń sformułowanych pod

adresem Sądu I instancji w sferze kompletowania i oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Tymczasem, jak wielokrotnie zaznaczał Sąd Najwyższy, stosownie do art. 519 *in principio* k.p.k. kasacja może zostać wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie. Zarzuty nadzwyczajnego środka zaskarżenia sformułowane w kasacji pod adresem orzeczenia sądu pierwszej instancji podlegają rozważeniu przez sąd kasacyjny tylko w takim zakresie, w jakim jest to nieodzowne dla należytego rozpoznania zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego. Funkcją kontroli kasacyjnej nie jest ponowne, tzn. dublujące kontrolę apelacyjną rozpoznawanie zarzutów stawianych przez skarżącego orzeczeniu sądu pierwszej instancji.

Mając w perspektywie powyższe w odniesieniu do argumentacji skarżącego wskazać należy, że wymienione w pkt. 1 a-f zarzuty mają zbieżny charakter i sprowadzają się, najogólniej rzecz ujmując, do podważenia zeznań świadka I. P. i świadka B. P. w zakresie w jakim relacje te obciążały skazanego. Sąd Okręgowy w pełni podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji w zakresie oceny zeznań B. P. , a także I. P. zgadzając się ze skarżącym, że przez długi okres od aresztowania żona skazanego – B. P. utrzymywała z nim kontakty, pisała listy i odwiedzała w areszcie śledczym. Jak podkreślił Sąd, wynikało to z faktu, że bezgranicznie ufała swojemu mężowi, podobnie jak córka – I. P. , która – jak zaznaczył Sąd odwoławczy – wykazuje symptomy ofiary molestowania seksualnego. Nadto, zarzuty te skierowane są na dowody z opinii psychologa i opinii biegłych psychiatrów i seksuologa. Skarżący, nie próbując nawet powiązać tych zarzutów z podstawami kasacyjnymi określonymi w art. 457 § 3 k.p.k. oraz art. 433 § 2 k.p.k., powiela w całości argumenty przywołane uprzednio w zwykłym środku odwoławczym. W tym zakresie stwierdzić należy, że obdarzenie wiarą relacji oskarżonego czy pokrzywdzonej jest prawem sądu, ale ocena ta pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k. tylko w sytuacji zgromadzenia kompletnego materiału dowodowego, oraz dokonania jego swobodnej oceny z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, respektowaniem obowiązku badania oraz wzięcia pod rozwagę okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.). Analiza materiałów niniejszego postępowania wskazuje, że z tak

zakreślonej powinności Sąd Rejonowy wywiązał się należycie, a jego oceny i ustalenia zasadnie zyskały aprobatę Sądu II instancji. Odnosząc się zaś do treści opinii biegłych Sąd odwoławczy wskazał, że nie ma żadnego znaczenia dla możliwości przypisania oskarżonemu sprawstwa w zakresie zarzucanych mu czynów kwestia zaniechania określenia - wskazania, czy biegli psychiatrzy, seksuolog oraz psycholog mieli przeprowadzić badania wspólnie i wydać jedną opinię czy opinie odrębne. Zasadnie przy tym podkreślił Sąd Okręgowy, że przecież biegli zostali przesłuchani przed sądem i podczas składania tych opinii ustnych zajęli wspólne stanowisko.

Rozważania Sądu odwoławczego odnoszące się do argumentów skarżącego są pogłębione, wewnętrznie spójne logicznie, i niewątpliwie realizują one standard bezstronnej i rzetelnej kontroli odwoławczej, o czym przekonuje pisemne uzasadnienie zaskarżonego kasacją wyroku.

Odnosząc się do zarzutów z pkt 2 a-b., należy je odczytywać wyłącznie jako świadectwo tego, że autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia kwestionuje, w istocie, dokonane przez Sąd I Instancji ustalenia faktyczne, które doprowadziły do uznania skazanego winnym popełnienia przestępstw z art. 200 § 1 k.k. oraz art. 11 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 202 § 4 k.k. i art. 202 § 4a k.k. Obrońca, nie bacząc na całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, stara się – traktując wybiórczo pewne dowody – przeforsować korzystną dla skazanego wersję zmierzającą do uznania, że czyny związane z utrwalaniem treści pornograficznych oraz posiadanie tych nagrań stanowią czyny współukarane, a co za tym idzie zachodzi tzw. pomijalny zbieg przestępstw. W ten sposób skarżący abstrahuje najwyraźniej jaki cel przyświeca kasacji. Zapomina także kasator, że podważanie ustaleń faktycznych na tym etapie postępowania, jak już wskazano, jest niedopuszczalne, tym samym i procesowo nieskuteczne. Tymczasem, jak słusznie podkreślił Sąd Okręgowy, realizacja znamion przestępstwa z art. 202 § 4a k.k. nie mieści się w ramach zachowań sprawczych penalizowanych w granicach art. 202 § 4 k.k. Analogicznie, potraktowano także zarzut naruszenia art. 11 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., wskazując, że czyn z art. 202 § 4 k.k. w stosunku do czynu z art. 200 § 1 k.k. stanowi niezależne zachowanie i nie może pozostawać w związku kumulatywnym w rozumieniu art. 11 § 2 k.k.

Podsumowując powyższe rozważania stwierdzić należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o bardzo rygorystycznych uwarunkowaniach formalnych co do rodzaju i konstrukcji zarzutów kasacyjnych. W żadnym razie nie jest wystarczającym do uwzględnienia kasacji oparcie się przez jej autora na prezentacji własnych ocen materiału dowodowego i własnych wniosków z tych ocen płynących, bez wykazania uchybień - i to rażących - w procedowaniu bądź rozumowaniu sądu odwoławczego, które w dodatku mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2017 r., sygn. akt III KK 265/17, baza orzeczeń Supremus).

W tym stanie sprawy Sąd Najwyższy uznał, że wszystkie zarzuty podniesione w kasacji obrońcy skazanego, tak ze względów formalnych, jak i merytorycznych, noszą cechy oczywistej bezzasadności, co implikowało oddalenie tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia na posiedzeniu, bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.).

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia, zwalniając skazanego z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.